

GETTY

Un debut d'una gran solidesa

JORDI
LLAVINA

Hi ha una poesia d'Antonio Gamoneda, *Sabor a legumbres*, del llibre *Blues castellano*, que presenta l'anècdota d'un humil sopar familiar. Cinc persones de la mateixa sang mengen un plat de llegums: “*Ahora que tenemos sobre la lengua la misma pasta de la tierra, / puedo olvidar mi corazón y resistir las cucharas*”. Hi ha un sentit litúrgic, gairebé joïós, en el ritu del sopar; però les cinc boques estan condemnades a “*comprender la vida a través del mismo sabor*”.

Els personatges d'aquesta història de Núria Bendicho Giró –una *opera prima* molt sòlida, allunyada de tempteigs i il·lusionismes vans– també sembla que compreguin la vida a través del mateix gust. Un atavisme tràgic els agermana, com si no deixessin de sentir mai la presència d’“un forat que se t'emporta”. No poden escopir del tot el gust d'aquesta “pasta de la terra”. Un jove retardat, de cor oblidós, du sempre una cullera de fusta a la mà, vallepant-la. L'acció arrenca amb una mort violenta. En Joan, l'assassinat, no cap dins la caixa, i un dels seus germans proposa de serrarli les cames arran dels genolls. En To-

TERRES MORTES
NÚRIA BENDICHO GIRÓ
ANAGRAMA
180 PÀG. / 16,90 €

màs, l'hereu sinistre, comença a serrar-les però no se n'acaba de sortir. Llavors agafa un martell, amb la intenció de trencar els ossos al difunt. L'escena és esperpèntica, magnífica: “A la tercera el seu braç ja anava sol i era com si piqués qualsevol cosa menys una persona”. Tinguin o no un mall a la mà, els individus protagonistes d'aquest drama rural piquen els altres com si fossin fardells morts, no éssers de carn i ossos.

Una ruralia escabrosa

Joan Cavallé, Alba Dalmau o Antoni Pladevall també han escrit obres ambientades en la ruralia, i, si es-

queia, no ens n'han escatimat detalls escabrosos. Però l'univers que ha creat Bendicho és diferent: no hi ha gota d'admiració pel món, i la tragèdia n'és el pa i la sal. Estupres, assassinats, gent que es penja, un capellà del llinatge de Josafat... Tot hi resulta molt extrem. La Roca Negra senyoreja aquests dominis de salvatge irredempta. L'instint en mena els habitants, pur defecit. Una jove pròfuga recorda que “*existeixen coses com la set, com la mort, com l'amor, de les quals no es pot fugir*”. Tampoc no es pot fugir del fat maleït de la família. Ni de les terres mortes, “*més mortes que la pols dels meus avantpassats*”.

L'argument gira a l'entorn d'uns quants fets significatius, que se'n presenten des d'una polifonia de veus. Els diversos personatges no parlen amb una veu gaire distintiva, però n'arribem a copsar la singularitat: les seves obsessions, la manera de pensar o d'actuar. No hi ha gaire aprofundiment en les seves consciències, perquè intuïxo que l'interès no es troba en l'individu, sinó en la contrada que imposa les seves lleis i n'afaiçonà l'esperit: “*Aquesta sempre havia estat terra de caça i d'homes que venien d'altres homes que havien sorgit d'altres homes que sempre havien nascut aquí*”. Tots ells, visquin o no, són morts abans d'hora perquè també són mortes des de fa temps les terres en què creixen. No surten gairebé mai d'aquest cercle fatal. Alguns, pocs, baixen molt de tard en tard al poble més pròxim. S'embruteixen, no poden sostreure's a una fosca condemna: “*Un animal treballa i camina sense queixar-se i no s'acaba pensant d'un arbre per voluntat*”, diu un pare de família. I una seva amant desdenyada: “*Tota jo estava embriagada per aquella passió que ofereix la pèrdua en el moment abans d'aparèixer, l'excitació del dol imminent*”.

Bendicho escriu molt bé. Fa servir paraules que enfonsen les seves arrels a pagès: birbar, tòtila, estritllar-se, malmirrosa, bequeruda... No s'equivoca mai en la construcció de les frases. L'estil és sever com els personatges descrits, tan ferrenys. Aquest llibre no constitueix cap promesa: és una realitat bategant. Hi ha talent, molt! ➡